

“A Europa li interessa d'aixecar les mesures d'austeritat”

Alexis Tsipras, líder de la coalició d'esquerres Syriza, vol posar fi a l'austeritat de Grècia. Abans de les eleccions generals gregues, a mitjan juny, ens parla sobre els perills que el seu país implica per l'euro, del fracàs de les mesures d'estalvi que s'han aplicat fins ara i de per què es podria culpar la cancellera Merkel si l'economia grega es col·lapsa.

Tsipras, la prometedora estrella de 37 anys de la política grega, deixa les ulleres Ray-Ban damunt la taula. És dimarts al vespre i sembla esgotat. De fet, té l'agenda ben atapeïda: primer París i després Berlín, on es va reunir amb Gregor Gysi, i a continuació amb Jürgen Trittin i Sigmar Gabriel, alts càrrecs dels partits alemanys l'Esquerra, el Partit Verd i el Partit Socialdemòcrata, respectivament. Tsipras esdevingué vencedor sorpresa a les eleccions generals de Grècia del 6 de maig, quan l'Esquerra Radical (Syriza) va quedar en segon lloc. Com que els líders van ser incapaçs de formar un govern de coalició, el 17 de juny hi haurà noves eleccions. Molta gent pensa que Tsipras encara hi rebrà més vots. La visita de Tsipras a "les dues capitals més importants d'Europa", tal com ell mateix les descriu, tenia l'objectiu, sobretot, de cultivar la seva imatge. Aquest enginyer civil, ja políticament actiu a l'institut com a membre de la Joventut Comunista de Grècia, és un dels grans crítics dels plans de la Unió Europea i el Fons Monetari Internacional (FMI), que exigeixen a Grècia retallades radicals de pressupost i austeritat en canvi d'ajuda internacional. Si el 17 de juny guanya les eleccions, Tsipras pretén anul·lar l'acord de rescat que els creditors van imposar a Grècia. Durant la campanya electoral, una de les seves consignes ha estat que Grècia corre el risc de convertir-se en una "colònia alemanya". Però a Berlín va moderar el discurs: "Volem convèncer, no pas fer xantatge."

—Berlín és realment tan terrible com afirma a Atenes sempre que feu proclames contra els malvats alemanys?

—Berlín és la meva capital d'Europa preferida. Em sap greu no poder-m'hi estar mai gaire. M'agradaria tenir més temps.

—Quan torneu a venir a Berlín potser sereu primer ministre de Grècia. Si és el cas, Grècia encara serà membre de la zona euro?

—I tant. Farem tant com puguem perquè Grècia conservi l'euro. Mirem de convèncer els nostres socis europeus, que també els interessa d'aturar les mesures d'austeritat. No necessi-

"Els recursos d'Europa han d'anar a inversions que puguin crear prosperitat"

tem polítiques que destrueixin l'economia grega, sinó que més aviat permetin la recuperació del creixement. Si no es canvia el curs de l'austeritat, portarà a la destrucció total de l'economia grega. Això seria un perill per a l'euro.

—Però fins i tot alguns sectors de Syriza, l'aliança d'esquerreres que dirigiu i que va obtenir el segon lloc a les eleccions del 6 de maig, han demanat obertament la tornada a la dracma.

—Només una minoria. A cada partit, sigui gran o petit, hi ha orientacions diverses, opinions diverses. Després hi haurà una votació, i la majoria decidirà. Encara més, aquesta minoria dins la nostra coalició no vol la sortida de l'euro. Simplement es vol assegurar que Grècia també podrà sobreviure fent servir una altra divisa, si, per exemple, uns altres arruïnen del tot la nostra economia nacional.

—A quins "altres" us referiu? L'economia grega ja es troba en una situació desastrosa.

—Amb això vull dir que si la nostra base econòmica és totalment destruïda i les decisions d'un govern electe grec no en són responsables, els culpables en són més aviat certes forces polítiques d'Europa. Aleshores ells també en seran culpables. Per exemple, Angela Merkel.

—Dieu seriosament que les reformes que Europa exigeix com a condició prèvia a concedir préstecs són el motiu de la situació precària de Grècia?

"Som autocrítics: hem acceptat polítics que han creat un estat corrupte"

—Si de nou ens pressionen i ens fan xantatge perquè accedim a un programa d'austeritat que molt clarament ha fracassat, aleshores no passarà gaire temps abans que Grècia ja no pugui pagar als seus creditors. El resultat serà la interrupció del pagament d'un deute que pràcticament ens vam trobar obligats a contreure. Això no tan sols és perillós per a Grècia, sinó per a tota l'economia europea. Actualment, els sistemes financers de tots els països van tan entrelaçats que la crisi no té límits geogràfics. És un problema de tots els països i de totes les economies nacionals.

—Si Grècia finalment abandona l'euro, també en tindreu part de culpa. Vau prometre als vostres votants l'impossible: conservar l'euro, mentre trenqueu els acords de Grècia amb la resta d'Europa. Com pot tenir èxit, aquesta estratègia?

—No trobo que hi hagi cap contradicció. Simplement, no volem que els diners dels ciutadans europeus s'esvaeixin en un pou sense fons. El fet que hi hagi l'assistència financera és el principi de la solidaritat europea i un signe de pertinença a una comunitat. Això està bé. Però creiem que s'hauria de fer un ús sensat d'aquests recursos: inversions que també puguin crear prosperitat. Només aleshores, de fet, serem capaços de pagar els nostres deutes.

—Per a vós, els altres són sempre el boc expiatori. És culpa dels altres que l'economia es debiliti, de manera que uns altres l'hagin de rescatar...

—Això no és cert. Naturalment, també ens fem una mirada crítica a nosaltres mateixos. Nosaltres també carreguem una part important de responsabilitat per la situació en què ens trobem. Hem acceptat polítics que han destruït la base industrial del nostre país i han creat un estat corrupte. Hem votat aquells que han amagat els seus diners a l'estranger i que no han permès tan sols l'evasió d'impostos, sinó que també l'han fomentada. És clar que som responsables de tot això, hem permès que passés. Però ara també tenim la responsabilitat de canviar-ho.

—Tenint en compte la dependència de Grècia del suport financer i el vostre rebuig a les reformes es-

structurals fonamentals –com ara la de l'administració pública, ja acordada–, com us proposeu d'aconseguir-ho?

—No ens oposem a les reformes. Només diem allò que diuen molts economistes, molts diaris alemanys i fins i tot l'ex-canceller Helmut Schmidt –i allò que ha tornat a confirmar l'OCDE en un estudi–: les polítiques d'austeritat que hem aplicat durant dos anys –la política de dependre exclusivament d'una austeritat dràstica– han fracassat. Ara ens trobem en el cinquè any de recessió. Enguany la nostra economia tornarà a contreure's, un 6% pel cap baix.

—Això és tota la veritat? Fins i tot Alekos Alavanos, el vostre mentor i antic líder de Syriza al Parlament, us ha demanat que finalment sigueu honest amb els vostres compatriotes grecs.

—Alavanos va deixar el partit fa uns quants anys perquè no compartia la nostra convicció de continuar dins l'eurozona. És força estrany que ara m'hagi de justificar pel fet que –com la gran majoria de la població, diguem-ho clar– vulguem conservar l'euro.

La realitat política és simple: els programes d'austeritat, tal com s'han desenvolupat fins ara, han fracassat, en part perquè es basaven en un model fals, és a dir, el de la devaluació interna. Però no som un país exportador, sinó que més aviat consumim la major part d'allò que produïm. La nostra capacitat de competir no depèn únicament dels costos laborals, com tanta gent sosté, sinó que també depèn de més paràmetres, com ara les infras-

Tsipras diu que, si guanya les eleccions del 17 de juny, vol formar una coalició d'esquerres.

tructures i la mentalitat de la gent i dels polítics. Realment, ens caldria una mica més de meritocràcia...

—El concepte d'una remuneració basada en el mèrit no ha arribat gaire lluny, a Grècia. En canvi, hi ha corrupció, nepotisme i clientelisme generalitzats, que són més aviat poc favorables pel que fa a la competitivitat.

—Sóc conscient dels problemes que té l'estat grec. El van anar degradant sistemàticament els nostres polítics des del poder. I molts grecs en tenen part de culpa: han donat suport a aquest sistema, l'han mantingut votant sempre els mateixos polítics. Però això no pot ser la causa de la crisi sinó que, a tot estirar, n'és un símptoma. La crisi financera i el deute no són un problema exclusivament grec. Altrament, no

hi hauria més països amb un dèficit governamental elevat, com és el cas d'Itàlia, Espanya, Portugal i Irlanda. De manera que hi ha d'haver més causes. És per això que hem d'analitzar l'estructura de la comunitat, com és construïda. També la de la nostra moneda comuna, l'euro.

—Veieu François Hollande com un nou aliat en la lluita contra les mesures d'austeritat d'Alemanya?

—Clarament, Hollande és una gran esperança per a nosaltres. Les idees i els arguments que no han estat escoltats, s'escoltaran i es debatran de nou, com ara concedir un paper més important al Banc Central Europeu o la introducció d'eurobons. No podem tractar tan sols dels símptomes, perquè si no ensopegarem amb Grècia. Això no ajuda ningú. Si el nostre país surt de la zona euro, tot Europa perilla. No ens hem d'enganyar, en això.

—A Atenes, unes converses recents per a debatre la formació d'un govern van fracassar perquè va refusar de formar una coalició. De moment, les enquestes d'opinió indiquen que Syriza va igualada amb el partit conservador Nova Democràcia. Amb qui voldríeu formar coalició després de les eleccions del 17 de juny?

—Ens agradaria, és clar, una coalició d'esquerres. I farem tant com puguem perquè aquesta vegada les coses se sumin a favor nostre.

*Julia Amalia Heyer
Manfred Ertel
© Der Spiegel*

Traducció de Paula Arnas Antolín